

Vehoniemen automuseosäätio aloittanut toimintansa

Kuluvasta vuodesta voidaan käyttää nimeä autovuosi, sillä ensimmäisen käyttökelpoisen auton keksimisestä tulee kuluneeksi 100 vuotta. Satavuotiaan auton ympärille on ympäri maailmaa järjestetty isoja tapahtumia. Seuraavassa kerromme Vehoniemen Automuseosäitiöstä, jonka toiminta alkoi 11.4.1986. Säätio tulee vastaamaan Vehoniemen Automuseon ja Suomen sotilas- ja erikoisajoneuvo historiallisen museon ylläpidosta.

Kangasalla sijaitseva Vehoniemen Automuseosäätio hoitaa ja ylläpitää kahta ajoneuvohistoriallista museota, Vehoniemen Automuseota ja Suomen sotilas- ja erikoisajoneuvo historiallista museota. Säätio ylläpitää ja kartuttaa museoajoneuvoista, valokuvista ym. ajoneuvojen käyttöön liittyvistä tai vaikuttaneista esineistä muodostuvaa kokoelmaa. Säätio harjoittaa myös ajoneuvohistoriallista tutkimus- ja muuta toimintaa.

Näyttelyt vaihtuvat

Säitiön hoitamat museot järjestävät nykyään yhä enemmän vaihtuvia ja teemallisia näyttelyitä. Näyttelytoiminnassa on voitu ottaa huomioon myös moottoriajoneuvojen historian tallennus- ja tutkimustyön tuloksia.

Vehoniemen Automuseon kuluvan

näyttelykauden teemana on ollut autotatkailu ja auton 100-vuotinen taival. Toukokuun vierailevat tähdet olivat Daimler-Benzin museokokoelmista Saksasta. Vierailulla oli kolme Suomen oloissa todella harvinaista automobiilia, joista yksi viime vuosisadan puolelta.

Museossa esiteltävistä Suomessa käytössä olleista vanhoista autoista vanhin on vuoden 1910 Stoewer. Omaa lisäväriään näyttelyyn tuovat vanhat moottoripyörät, sekä korkea ambulanssi vuosimallia 1919.

Näyttelyn toinen pääaihe — autotatkailu — esittäytyy mm. yhden vanhimman Suomessa käytössä olleen matkailuperävaunun muodossa.

Autoihin ja moottoripyöriin liittyy museossa runsaasti esineistöä. Vitriineissä on autotatkailuun liittyviä karttoja, merkkejä jne.

Sotilas- ja erikoisajoneuvoja

Suomen sotilas- ja erikoisajoneuvomuseo, joka avattiin yleisölle vuonna 1985, on ainoa sotahistoriallinen erikoismuseo, joka esittelee Suomen puolustusvoimien käytössä ollut ajo- ja neuvokalustoa sekä raskaampaa hyötykäytössä ollut kalustoa.

Suomessa on varsin kattava sotahistoriallisten erikoismuseoiden kenttä. Siitä on osoituksena, että milteipä jokaisella aselajilla on oma erikoismuseonsa. Suomen sotilas- ja erikoisajoneuvomuseon perustamisen ja näyttelyiden rakentamisen yhteydessä erikoismuseo on saanut asiantuntija-apua mm. Sotamuseolta ja Sotatieteen Laitokselta.

Suomalaisen sotilaskäytössä olleen ajo- ja neuvokaluston rinnalla erikoismuseon toinen näyttelyosuus koostuu erikois-, kuorma- ja hyötyajoneuvois-

*Automuseon paja vastaa Kivennaval-
la Karjalan Kannaksella ollutta pajaa.
Pajan työkalut ja tarvikkeet ovat vuo-
sien varrella maakunnasta löydettyjä
tai museolle lahjoitettuja.*

ta. Niitä ei näe museoajoneuvonäyt-
telyissä eikä yksittäisten harrastajien-
kaan autotalleissa. Erikoismuseon en-
simmäinen näyttelykausi osoitti, että
tällaista museota on kipeästi kaivattu.
Yleisön toivomuksesta jatkuu pula- ja
säännöstelyajan esineistön esittely ko-
ko näyttelykauden 1986.

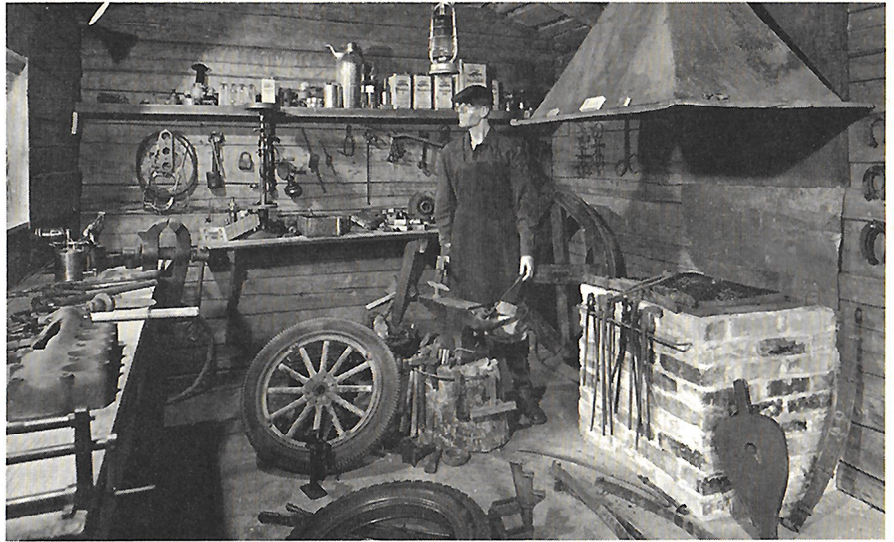
Ajoneuvopuolella on esillä mm.
puukaasutinauto, paloauto, poliisiau-
to ja sotilaskäytössä olleita ajoneuvo-
ja. Viimeksi mainituista mielenkiintoi-
nen on "Molo" (Gaz AA), joita ei
enää pitänyt olla Suomessa. Onneksi
yksi sentään löytyi, ja nyt se on pantu
näytteille.

Haastatteluja ja valokuvia

Varsinaisen näyttelytoiminnan rin-
nalla säätiö tekee autoiluun ja ajoneu-
vohistoriaan liittyviä henkilöhaastat-
teluja, vanhojen valokuvien uudelleen
kuvausta sekä autoiluun liittyvien asi-
akirjojen taltiointia. Tallennus- ja tut-
kimustyön tuloksia on tiettyinä osako-
konaisuuksina julkaistu museoiden
näyttelykausittain ilmestyvissä julkai-
suissa sekä omassa julkaisusarjassa
"Vehoniemen Automuseon julkaisu-
ja". Viimeksi mainitun sarjan ensim-
mäinen osa käsittelee linja-autoliiken-
teen alkuvaiheita Kangasalan-Tampe-
reen ympäristössä.

Parhaillaan säätiö kartoittaa muun
tallennuksen ohella mm. luovutetun
alueen, pääasiassa Viipurin seudun
ajoneuvohistoriaa yhteistyössä
Wiipuri-seuran kanssa. Säätiö yksilöi
myös Suomen varhaisinta autokantaa
ja kartoittaa merkkirikasta ja hanka-
lasti huollettavaa ajoneuvokalustoa,
jota Suomen puolustusvoimilla on ol-
lut käytössä eri vuosikymmeninä.

Säätiö konservoi myös kokoelmiin-
sa kuuluvia ajoneuvoja. Konservoin-
nin peruslähdekohtana on, että loppu-
tulos vastaa alkuperäistä ajokuntois-
ta ajoneuvoa, joka muutetaan muse-
oajoneuvolainsäädännön mukaisesti
museoajoneuvoksi. Kaikkia ajoneuvo-
ja ei kuitenkaan entistetä, vaan hyvin
säilyneet alkuperäiskuntoiset ajoneu-
vot pyritään säilyttämään sellaisenaan
pienine ajan patinoineen.

*Keskellä T Ames Runabaut vuodelta 1919 on T-mallin Ford, jossa on urhei-
llinen kori sekä lukuisia Fordiin tarkoitettuja lisätarvikkeita. Autossa on
4-sylinterinen 20 hv moottori. — Alla Dodge IF -sekaajuna, jossa on
6-sylinterinen 85 hv moottori. Seka-auto/sekaajuna -nimitys viittaa siihen, että
ohjaamossa on kuljettajan lisäksi istumapaikkoja matkustajille. Sekajunilla lii-
kennöitiin etupäässä maaseudulta kaupunkiin.*